

NAPREJ

Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke.

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan popoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst. Učiteljska tiskarna.

Naročnina: po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 42.—, za pol leta K 21.—, za četrt leta K 10.50, za mesec K 3.50. Za Nemčijo celo leto K 46, za ostalo tujino in Ameriko K 54.

Inserati: Enostopna peti vrstica 30 v; pogojen prostor K 1.—; razglašeni in poslani vrstica po 60 v; večkratne objave po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 20 vinarjev.

Primorske in italijanske vesti.

Izjava dra. Pitacca.

Trst, 10. januarja. (Lj. k. u.) Bivši tržaški italijansko liberalni državni poslanec dr. Pitacco, ki biva sedaj v inozemstvu, večinoma v Franciji, da propagira tamkaj italijanske aspiracije, je podal glasom poročil italijanskemu listu «Temps» nekatero izjavo, katerih namen je v prvi vrsti, pridobiti Italijanom naklonjenost francoskega javnega mnenja in v katerih naglašala zlasti, da plebiscit prebivalstva v odrešenem ozemlju ni še dovolj znan na francoskem. Italija, — je pripomnil, — se je pokazala preveč skromna svoje čudotvorne akcije. Tako je dovolila, nekaterim osebam, ki imajo njej prav nasprotujoče interese, da so maskirale resnico in predstavile kakor manifestacijo pretveznega italijanskega imperializma in prisvojitvenega dula nekaj, kar ni nič drugega, ko izvršitev etniškega, zgodovinskega in nacionalnega prava njenega naroda na drugostranski obali Adrije. Dr. Pitacco vstraja na sveti pravici do mej, ki bodo zavarovale in zagotovile italijansko kulturo in lastnino. Napoleonska Francija, izvaja dr. Pitacco, je smatrala Dalmacijo za italijansko zemljo in z dekretom od leta 1806 je združila Dalmacijo z Italijo. Francija, ki je razširila javni pruk in odprla mnogo italijanskih šol, je spoznala italijansko čustvovanje dovolj močnim in razvitim, da je odprla v Zadru zavod za višje študije, prvi in jedini tak zavod, ki ga poseduje vzhodna obala. Dr. Pitacco zaključuje: Kako bi se moglo dvomiti, na Francoska ne priznava pravice Italije na Adriji in da ne bi hotela ohraniti podlage za krepkejšo zavezanost med obema velikima državama. Preveč občudujem politično stropno treznost francoskega naroda in preveč so Italijani pripomogli do tega, da se je ustvarila možnost za neodvisnost Jugoslavije, ki je neizogibno potrebna za mir nove Evrope, da bi prijateljstvo med Francosko in Italijo ne moglo biti popolno.

Spletke Italijanov v Italiji pri Jugoslaviji.

Trst, 10. januarja. (Lj. k. u.) «Giornale d'Italia» od 6. t. m. priobčuje pod senzacionalnim naslovom »Spletke jugoslovanske vlade proti Italiji« nastopno vest iz Reke: Jugoslovanska vlada je predlagala ogrski vladi vojaško konvencijo, katere namen je bil očitno naperjen proti Italiji. Ogrska vlada ni hotela pristopiti temu predlogu in zato je jugoslovanska vlada kakor represalijo ukazala izgnati iz Hrvatske vse ogrske železničarje. Ti so bili povabljeni, zapustiti jugoslovansko ozemlje v osmih dneh. Pripomniti je, da so bile hrvatske železnice last ogrske države do poloma donavske monarhije in da jih je upravljal budimpeštanska vlada; zato so bili mnogi uradniki in železničarji na Hrvatskem Ogrji.

Pritožbe proti tržaški aprovizačni komisiji.

Trst, 10. januarja. (Lj. k. u.) Vsled množičnih pritožb in ovadb proti delovanju sedanje tukajšnje aprovizačne komisije je generalna oblast imenovala posebno komisijo, ki naj preišče poslovanje aprovizačne komisije, ne da bi se njeno delovanje ustavilo. Preiskovalna komisija, sestavljena iz več vojaških članov, med temi enega polkovnika, enega majorja, enega tajnika vojaške intendance, ter enega civilnega računskega uradnika, je začela svoje delo in takoj zaplenila vse spise in knjige aprovizačne komisije.

Vprašanje tržaškega škofa.

Trst, 7. januarja. (Lj. k. u.) Italijanski vojaški škof Msgr. Bartolomassi, ki ga tukajšnji in zunanji tržaški italijanski listi trdovratno imenujejo za bodočega tržaškega škofa namesto sedanjega dr. Karlina, je bival te dni v Trstu in obiskal tudi škofa dr. Karlina. Urednik radikal-

no-italijanskega tukajšnjega lista »La Nazione« je hotel v pogovoru z Msgr. Bartolomassijem izsiliti iz njega potrditev te pobožne želje, tukajšnjih Italianov. Navzlic vsej vsiljivosti se mu to ni posrečilo, kakor mora to sam pripoznati... Na urednikovo vprašanje je izjavil Msgr., da ne ve ničesar o stvari. »Vendar mora imeti taka vest kako podlago« je silil urednik dalje, »saj so jo vendar objavili avtoritativni italijanski listi«. »Podlage?« je vprašal Msgr. Bartolomassi. »Nobene druge podlage, nego ono, ki se jo dali listi tej vesti. Popolnoma nemogoče je, da bi sv. Stolica nameravala imenovati škofa tam, kjer je že drug. Res pa se jaz nisem niti pobrigal, da bi poizvedel, koliko je resnice na teh časnikarskih vesteh«. »Na vsak način je vendar mogoče...« je poizkušal dalje urednik. »Ponavljam vam,« je odgovoril vojaški škof, »da jaz ne vem ničesar«. Na nadaljnja vsiljiva vprašanja je izjavil Msgr. Bartolomassi, da je problem jako važen, in da je prav lahko mogoče, da ga bo treba rešiti, vendar gotovo ne za premirja, nego hvečemu šele po sklepu mira. Urednik, ga je hotel zajeti z druge strani in ga vprašal, ali bi bil za ovoljen biti tržaški škof. Po kratkem molku je odgovoril Msgr. Bartolomassi: »To je vprašanje, ki bi me kompromitiralo. Vendar bodite tako prijazni in sporočite, da na to vprašanje nisem hotel odgovoriti.« Naposled je še zavrnil vsiljivega izpraševalca: »Res je, da sem truden in zelo potreben počitka«.

Trst ne sme postati svobodno mesto

Trst, 7. januarja. (Lj. k. u.) Italijansko vojaško sodišče je obsodilo Slovenca Jakoba Krečiča, ki je na cesti zakričal: »Trst mora biti svobodno mesto! Živela Jugoslavija!« na dva meseca zapora in 50 lir globe. Pravtako je bil obsojen Albert Bric, ki je vpil: »V Italiji naredimo internacionalo! Semkaj pride Jugoslavija!« Glasom lista »La Nazione« je bil bužetski notarski kandidat Dušan Senčar obtožen po vojaškem sodišču, da si je prisvojil avstrijski vojaški avtomobil, ki ga je pozneje izročil Narodnemu svetu v Ljubljani. Zaslišane priče so sicer potrdile obtožbo, vendar pa je sodišče spoznalo za dokazano, da je Senčar oddal avtomobil pred 4. novembrom, torej pred okupacijo. Zatorej je bil Senčar oproščen.

Po Goriškem so nabiti plakati

s katerimi naznanjajo laške vojaške oblasti, da so dolžni vsi bivši vojaki, ki so služili v nekdanji avstro-ogrski armadi, služiti sedaj v italijanski armadi in sicer da bodo vpoklicani oni, ki pripadajo letnikom, ki so sedaj v italijanski vojski pod orožjem.

V Trstu je italijanska okupacijska oblast odredila,

da morajo vsi uslužbeni, ki so nastanjeni v hišah penzijskega in provizijskega fonda bivših avstrijskih državnih železnic, zapustiti vsa ta stanovanja. Te hiše so privatna last uslužbencev bivših avstrijskih državnih železnic, ki so v Trstu po večini Slovenci. S tem je prizadetih okoli 100 naših družin, katere je sedaj nemogoče nastaniti kam drugam. Tudi iz Gorice se morajo takoj izseliti vsi jugoslovanski železničarji. Jasen dokaz nam je to, da italijanske okupacijske oblasti hočejo po vsej sili spraviti Slovence z lastne zemlje, ter tam naseliti Italijane iz kraljevstva in s tem pokazati svetu italijanstvo naše rodne grude.

Krepoved francoskega pouka v Dalmaciji.

Split, 11. januarja. (Lj. k. u.) Italijanske okupacijske oblasti so prepovedale na dalmatinskih srednjih šolah pouk francoščine, ki ga je uveljavila dalmatinska narodna vlada namesto nemščine. Italijani so odredili, da se mora mesto francoščine počevati laščina.

Dr. H. Zalokar:

Nujne zdravstvene naloge.

III.

Devet mesecev po začetku svetovne vojne je mahoma padlo porodov za dobro tretjino. Ta nenadni padec so opazovali pri vseh narodih, ki so bili zapleteni v svetovni krvavi ples. Po industrijskih deželah, kjer je ostalo mnogo za vojno sposobnih rjož doma v vojno-industrijskih obratih, je padlo število porodov znatno, vendar ne tako zelo kakor po agrarnih deželah, od koder so morali vsi za orožje sposobni moški vojake. V agrarnih deželah je bil padec porodov silnejši nego v industrijskih krajih. V nadaljnjih letih vojske je število porodov padlo še vedno globlje in globlje. Poleg tega namreč, da so vedno več in več moških klicali v vojaško službo in jih tako nasilno ločili od zakonskih ali nezakonskih družin, se je od leta do leta uveljavljala še drug velevažen moment, ki je potiskal število porodov še nižje in nižje. Ta moment je bil gospodarski. Od dne do dne, od meseca do meseca je rasla draginja, vsak dan je prinesel novega pomanjkanja, v najširših ljudskih plasteh se je razširjala lakota. Zmanjkovalo je obleke in obutve, zmanjkovalo je moke kln ruha, in po mestih je v zadnjih mesecih vojske skoro popolnoma izginilo mleko; najboljša in najnaravnejša hrana za dojenčke in otroke. Uboge družinske matere so se heroično borile za vsakdanji kruh in so v tem težkem boju omahovale, pešale, obupavale, padale. Mladež je hirala in umirala v najnežnejših letih. Ali je bilo čudno, da so se jele ženske upirati novim porodom in da so se z vsemi dovoljenimi in nedovoljenimi sredstvi branile dati življenja novemu bitju, ki bi bilo v tej bedni, stradajoči dolini solz obsojeno lakoto, mraz in prezgodnjo smrt? Ali ni bilo upravičeno, da so žene in družine iz usmiljenja do komaj rojenih sklenile, da se rajši odrečejo svojim materinskim in družinskim dolžnostim, kakor da bi postavljale v svet gladu in pomanjkanja novih beračev, nedolžnih mučnikov?

Tako se je zgodilo, da je bil prvi in glavni vzrok padanju števila porodov ta, ker ni bilo doma moških, in tako se je zgodilo, da je gospodarska beda kot drugi vzrok še nadalje zmanjševala plodovitost.

Tako je padalo število porodov v preminolih letih vojskineh grozot. Sedaj pa se nam vsiljuje vprašanje, ali ne bo morda v prihodnjih mirnih mesecih in letih število porodov zopet hipoma poskočilo, ali ne bo morda po preteku devetih mesecev od demobilizacije kar nenkrat z elementarno silo planila na dan prejšnja predvojna plodovitost.

Večina moških, izvzemši one, ki so morali svoje življenje žrtvovati na bojnih poljih, se je že povrnila oziroma se v bližnjih mesecih vrne v svoje domove, k svojim ženam, svojim nevestam in ljubicam. Nadalje je upravičeno upanje, da se naš gospodarski položaj v kratkem izboljša, da poneha pomanjkanje in stradanje in da si bo vsakdo s poštenimi rokami lahko služil svoj vsakdanji kruh. Tako mahoma odpadeta oba vzroka, ki sta doslej omejevala naravno plodovitost, odpade pomanjkanje moške plodilne sile in odpade pritisk gospodarske revščine.

Število porodov mora po preteku enega leta poskočiti, in sicer znatno poskočiti. Da pa najbrže ne bo tako kmalu doseglo prejšnje, predvojne višine, je očitno, ker je bilo toliko izgub na mrtvih, ker je mnogo plodilne energije uničene vsled spolnih bolezni in ker bo tudi gospodarsko stanje vojnih invalidov še tako slabo, da ne bo pripuščalo invalidom ustvarjati si številan zarod.

Gotovo je, da število porodov znatno poskoči čez devet mesecev. Popolnoma utemeljeno je upanje, da se po tolikih letih prisiljene sterilnosti narodu narodi številan naraščaj. Družinske vezi se obnovijo in gospodarski položaj se izboljša.

Naloga naših narodnih vlad je, da za ta številni naraščaj poskrbi vse, kar je potrebno z zdravstvenega stališča. Nehumano in neekonomično bi bilo, ko bi prepustili porode in nego novorojenčkov stari usodi, antikvranim vaškim babicam in nezadostno opremljenim porodničnicam. Obeta se nam bogata žetev in pravočasno moramo poskrbeti, da se bogati pridelek pravilno pospravi.

Naša mlada država nikakor ni dovolj pripravljena na sprejem novih državljanov in lahko bi se zgodilo, da

bi morali jesenske sadove pustiti po njivah v dežju in viharju, naš naraščaj prepustiti vsem škodljivim vplivom nezdravih socialnih in higienskih razmer. Škoda bi bila velikanska in zaradi izgub v vojnih letih nenadomestljiva. Upravičen je zato svaričen glas!

Predvsem! — Manjka nam porodnišnic.

Doslej je za Kranjsko za silo zadostovala porodnišnica v ljubljanski deželni bolnici. Imela je 39 postelj in vsako leto se je tam rodilo približno 505 otrok. Na Štajerskem je bila v Gradcu klinična porodnišnica s 141 posteljami in 2142 porodi na leto. Na Koroškem je štela deželna porodnišnica v Celovcu 78 postelj in 469 vsakoletnih porodov. V Trstu je bilo v porodnišnici 46 postelj in 968 porodov na leto. (Vsi ti podatki so iz leta 1912.). Razven tega so sprejemale tudi manjše bolnice kakor na pr. v Mariboru, Celju, Novem mestu itd. porodniške slučaje. Toda število teh ni znatno.

Tako je bilo s porodnišnicami, namenjenimi za slovensko ozemlje, pred vojsko. Že takrat ni število postelj zadostovalo in že takrat oprema porodnišnic ni odgovarjala modernim zahtevam. Sedaj pa, ko so se vse naše pokrajine strnile v eno enotno državo, bomo imeli na svojem ozemlju premalo porodnišnic. Odtrgali smo se od nemške Štajerske in dosežanega glavnega mesta štajerskega — Gradca. Zaradi te odrezitve ne prihaja graška porodnišnica za naš del Štajerske več v poštev. Doslej so porodnice iz slovenskega dela Štajerske iskale pomoči in oskrbe na moderni graški porodnišnici, poslej bodo morale hoditi drugam. Toda kam? Celovška porodnišnica bo ravno zadostovala za koroški del Slovenije in za nekatere okraje Štajerske (v najugodnejšem slučaju). Ljubljanska porodnišnica je še celo za Kranjsko premajhna, ako računamo s tem, da se število porodov poveča. Tudi Trst, o katerem še niti ne vemo, ali bo pripadal naši državi ali ne, ne bo mogel sprejemati porodnic iz drugih pokrajin. Za štajerske porodnice torej nimamo nikjer mesta. Če računamo, da je izmed 2000 porodnic, ki porodijo v graški porodnišnici, ena tretjina takih, ki so doma iz slovenskega dela Štajerske, vidimo, da v sedanjih razmerah ne moremo spraviti pod streho 600 do 700 porodnic. Pustiti bi jih morali, da povajajo v umazanih delavskih hišah, v brezračnih dekelskih stanovanjih, brez dobre zdravniške pomoči in brez zadostne postrežbe. Prepustiti bi jih morali največji mizeriji, kajti ravno porodnice, ki posejajo javne porodnišnice, nimajo ponavadi zadostnih sredstev, da bi si mogle privoščiti snažno posteljo, dobro hrano in izučeno babico.

(Konec prih.)

S seje Narodne vlade SHS

S 43. seje v Ljubljani z dne 9. januarja 1919.

Proklamacija regenta Aleksandra z dne 6. januarja 1919 se po naročilu skupnega ministra za notranje zadeve Pribičevića razširi v 5000 izvodih po deželi.

Deželna vlada za Koroško pozivlja Narodno vlado v Ljubljani, da se do 11. januarja 1919. ob 12. uri opoldne izpuste koroški Nemci, ki so bili južno od Drave in v Velikovecu aretirani in odpeljani iz dežele, sicer bo izvajala najstrožje represalije. — Iz Celovca je prišel stotnik generalnega štaba kot parlamentar in vprašal, ali je Narodna vlada pripriljena, pogajati se o premirju. Obe zadevi sta ste odstopili v rešitev skupni vladi v Beogradu, ker spadata v njeno kompetenco.

V posvetovalno dvorano je prišla internacionalna komisija za pomoč osrednjim velesilam glede prehrane, obstoječa iz 4 častnikov (dveh Italijanov, enega Angleža in enega Američana). Dogovarjala se je z Narodno vlado glede prevoza živil za Nemško Avstrijo. Člani Narodne vlade so informirali komisijo o naših pritožbah proti Nemški Avstriji, ki ne dopusti prevoza soli, sladkorja in petroleja, in jo prisili, naj posreduje pri Nemški Avstriji v tej zadevi.

V kontrolno komisijo za likvidacijo deželnega odbora kranjskega se imenuje Ivan Ogrin, v upravno komisijo dr. Jure Adlešič.

Dvorni svetnik dr. Franc Zupanc se na lastno prošnjo vpokoji in se mu izreče zahvala za službovanje s prošnjo, da ostane v službi do imenovanja novega načelnika zdravstvenega oddelka.

Komisija za enotno ureditev uradniškega vprašanja je izdelala svoje predloge z ozirom na resolucije glede izboljšanja gmotnega stanja uradništva, ki jih je izročil Narodni vladi predsednik združenih uradniških organizacij. Predlogi se izročijo poverjenstvu za finance, da izračuna finančni efekt, nakar bo o njih razpravljala Narodna vlada.

Na razgovor pride predlog, da se razpuste tekom 14 dni vse vojaške delavnice, ki so bile na novo ustanovljene po izbruhu vojne. V prvi vrsti pridejo v poštev vojaški stavbni urad in vojaška klavnica; pridrži naj se samo avtomobilska delavnica. Zadevo uredita dogovorno poverjenstvo za javna dela in narodno obrambo.

Profesor Mihael Michor na drž. obrtni šoli se pomakne v VIII. činovni razred s pravno veljavnostjo od 1. januarja 1919.

Inženirji Ivan Marek, Oskar Juran in Avrelj Kobal se imenujejo za stavbne nadkomisarje.

Vsa javna kinematografska podjetja v območju Narodne vlade SHS v Ljubljani se podružajo v korist invalidom. Podrobnosti določa tozadevna naredba.

Na licitaciji se prodaja sledeče demobilizirano blago: sodi bivše Fässerzentrale, glasovirji in drugi glasbeni instrumenti. Glasovirji se razstavijo na ogled v Mestnem domu. Dan licitacije se pravočasno naznani.

Južna železnica zahteva še vedno za demobilizacijsko blago civilne tarife, dasi so se v Avstriji plačevali le vojaški tarifi. Narodna vlada ji civilnih tarifov ne prizna od 1. novembra 1918 naprej.

Les iz demobilizacijskega blaga se prodaja direktnim porabnikom (kmetom in obrtnikom) po vodilnih cenah, ki so veljale 1. novembra 1918. Sklene se načelo, da se vsak obrtnik, ki kupi demobilizacijsko blago po zmernih cenah, zaveže, da bo tudi izdelke iz tega blaga prodajal po primerno nižjih cenah nego so sedanji v navadi. V svrhu kontrole nad cenami bo naznanjen pov. za soc. skrbstvo vsak slučaj, da se je kakemu obrtniku prodalo demobilizacijsko blago pod tem pogojem. Na ta način upa Narodna vlada doseči polagoma znižanje cen.

Odobri se naredba poverjenstva za socialno skrbstvo, s katero se izpreminjajo § 1, 6 in 10 o varstvu vojnih beguncev (drž. zak. št. 15 ex 1918).

Rok za vlaganje prošelj a) za prispevek za preživljanje družinam vpoklicancev, b) za naklonitve svojem 20% nih invalidov, padlih in pogrešanih ter c) za ameriške podpore se podaljša do 31. januarja 1919.

Razveljavijo se dotična določila v naredbi poverjenstva za narodno obrambo z dne 16. decembra 1918. (Uradni list št. 27, naredba št. 211), po katerih gre vzdrževalnina družinam invalidov le tedaj, če je invalid 50% za delo nezmožen in je obstanek družine ogrožen.

Razglasi se, da zakon z dne 28. marca 1918. (drž. zak. št. 119) in tozadevna naredba o naklonitvah velja tudi za invalide, če so potrebni, imajo že nakazano pokojnino in so vsaj 20% nezmožni za izvrševanje svojega poklica. Razglasi se nadalje, da tudi invalidi vlagajo prošnje za naklonitve na davkariji.

Družinam beguncev, katerim so doslej prispevek za preživljanje pošiljale davkarije v zasedenih krajih, se izplačajo odslej ti prispevki pri davkarijah njihovih bivališč. Pri istih davkarijah naj begunske družine vlagajo nove prošnje.

Z Nemško Avstrijo se sklene reciprociteta glede izplačevanja vojaških podpor.

V Ljubljani se ustanovi komisija za preživljanje kot druga inštanca. Nerešene akte prejšnje deželne komisije za preživljanje prevzame oddelek za socialno skrb.

Poverjenstvu za finance se naroči, naj se vse pogodbe s trafikanti odpovedo s trimesečnim rokom in oddaje trafik na novo razpišejo. Prednost pri oddaji trafik imajo invalidi.

V avgustu 1917. so laški letalci povzročili velik požar na Koroški Beli in v Javorniku na Gorenjskem. Pogorelci še sedaj nimajo novih bivališč. Narodna vlada je razpravljala o sredstvih, da se pogorela poslopja na spomlad zopet sezidajo. Ureditev zadeve je prevzelo poverjenstvo za notranje zadeve.

Avstrija je dajala revnim slojem živlenske potrebščine po znižanih cenah. V ta namen je obstojala posebna »Akcijska za nižje sloje«. Poverjenstvo za notranje zadeve bo stvar preštudiral in o njej poročalo.

Rudolf Matjašič, oblastveno avtoriziran zavarovalni tehnik in pristav v notranjem ministrstvu na Dunaju, se imenuje za tajnika v referatu za socialno zavarovanje pri poverjenstvu za socialno skrbstvo v Ljubljani s prejemki VIII. činovnega razreda I plačilne stopnje.

Okrajni glavar Sporn Božidar, ki je doslej služboval v Dalmaciji, se sprejme v službo Narodne vlade SHS v Ljubljani.

Stanje močstva ljubljanske policije se zviša od 130 na 200 moč.

Odobri se z nekaterimi izpremembami naredba poverjenstva za notranje zadeve glede omejitve pijančevanja.

Sedanji invalidski oddelek v obrtni šoli se preosnuje v samostojen zavod.

Invalidom in slepcem se dovoli mesto dosežanih prejemkov v znesku 26 v na dan dnevna doklada v znesku 1 krone in sicer: 1. onim ki obiskujejo invalidski pouk (obrotni, kmetijski ali trgovski) ali ki so pridrženi raznim obrtnim mojstrom v uk; 2. onim invalidom, ki se še zdravijo, a so tako pohabljeni, da ne morejo obiskovati invalidske šole. Glede prehrane invalidov se določi, da dobivajo invalidi enako hrano kakor zdravi vojak, vendar pa zdravnik lahko čredi, da dobi ta ali oni bolniško hrano. Tobak pa dobi slepci in natira.

Nemška Avstrija je razpisala po došlih poročilih volitve za nemški državni zbor tudi v Radgoni. Izvršitev volitev v Radgoni se prepove.

Mesto obolelega profesorja dr. Zoreta se dodeli poverjenstvu za uk in bogočastje kot referent za bogočastje profesor dr. Lukman.

Politični pregled.

— **Sprememba našega zastopstva v Gradcu.** Zastopništvo Jugoslovancev na Nemškem Štajerskem v Gradcu javlja, da je njegov predsednik gospod Slavko Farkuš odložil svoje mesto. Odbor je začasno poveril vodstvo urada odbornikom gg. dr. Vekoslav Vršiču in Pavlu Šegi.

— **O izmenjavi blaga med Nemško Avstrijo in NV v Ljubljani.** Gradec, 10. jan. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad po-

roča: Z ozirom na vest Ljubljanskega korespondenčnega urada o pogajanjih z odposlanstvom mednarodne aprovi-zacijske komisije za Nemško Avstrijo zaradi prevoza živil, za Dunaj določenih, iz Trsta preko države SHS, ter na ugovor Narodne vlade v Ljubljani, da dela Nemška Avstrija zaradi izmenjave najnujnejših potrebščin največje težkoče in da kljub vsem obljubam ne dobavlja soli, sporoča gospodarski komisar štajerske deželne vlade naslednje: Pri pogajanjih med 9. do 11. decembra v Ljubljani med nemško-avstrijsko vlado in Narodno vlado v Ljubljani se je ustmeno dogovorilo medsebojno izmenjavanje blaga v omejenem obsegu. Pri poznejših pogajanjih se je takoj predložila druga pogodba, ki se nanaša zlasti na izmeno soli proti moki in česlovinskim ekstraktom. Te pogodbe je podpisal dunajski blagovni prometni urad. Kljub ponovnemu priganjanju poslanca ljubljanske Narodne vlade ni bilo na Dunaj, tudi ne v prvem januarjem tednu, za katerega je bil njegov prihod napovedan. Razvidno je, da je namško-avstrijska vlada dogovorno z odposlancem ljubljanske Narodne vlade pogodbo pravnoobvezno podpisala in da je edinole obotavljivost ljubljanske vlade kriva, ako ta pogodba še ni mogla stopiti v moč in v izvršitev. Nemško-avstrijska vlada je pripravljena, nemudoma poslati izprva določeno blago, zlasti sol, in je istotako pripravljena, omogočiti izvršitev druge, na Dunaju zasnovane kupčije. Na to sporočilo je ljubljanska Narodna vlada potom svojega korespondenčnega urada 11. t. m. odgovorila tako-le: Ker so se sklenitvi celotnega dogovora delale težkoče in ker zlasti ni bilo mogoče ugoditi nemško-avstrijski zahtevi po uredbi treh prejemalnic v Brežicah, v Radgoni in v Rogatcu za posredovanje oziroma omogočitev tihotapstva živil iz Hrvaškega, je ljubljanska Narodna vlada stavila predlog, naj bi se začasno sklenile posame, namreč najnujnejše kompenzacijske kupčije ter je ponudila takojšnjo pošiljatev 25 vagonov moke, ako ji Nemška Avstrija v zameno pošlje 30 vagonov soli. Nemška Avstrija je ta predlog odklonila, češ da ne kaže sklepati posameznih kupčij. Navzlic temu je ljubljanska Narodna vlada v številnih nujnih primerih brez vsega drugega dovolila izvoz važnega blaga v Nemško Avstrijo. V zahvalo za to je Nemška Avstrija protipravno pridržala in zasegla sladkor, ki ga je bila Čehoslovaška republika odkazala in poslala za slovenski del Jugoslavije. Nemška Avstrija je pokazala očitveno tendenco, izrabiti nujne potrebe Jugoslavije po soli na povsem ilojalen način in nanjo pritiskati. Kakor že rečeno, je Nemška Avstrija celo takojšnje pošiljatev soli v zameno za moko odklonila, dasi ima soli, kakor je splošno znano, v izobilju na razpolaganje. Prav isto taktiko porablja Nemška Avstrija glede takojšnje dodaje užgalic proti primerni kompenzaciji. Jasno je, da spričo teh deistev brezhibna izmena blaga ni mogoča edinole po krivdi Nemške Avstrije.

— **Organizacija jugoslovanske vojske.** Zagreb, 10. januarja. (Lj. k. u.) S prvim mesecem t. l. stopi nov začasni naredbenik jugoslovanske armade v veljavo. Po novih določilih se opuste dosežanja vojna okrožja in domobranska dopolnilna poveljstva ter črnovojniška poveljstva. Na njihovo mesto stopijo enotno organizirana polkovna okrožna poveljstva. Po novem naredbeniku so naborni dolžnosti podvrženi vsi moški od 21. do 25. leta. Armada se deli v tri pozive in črno vojsko. Prvi poziv obsega letnike od 21. do 31. leta, drugi od 32. do 37. in tretji od 38. do 45. leta, črna vojska, za skrajno silo, od 46. do 50. leta. Razdelitev v nova polkovna okrožja se bo v najkrajšem času izvedla po vsej Jugoslaviji.

— **Profesor dr. Heleš** je bil brzojavno odpoklican v Beograd, da spremlja regenta Aleksandra v Pariz.

— **Stroga italijanska odredba na Reki.** Zagreb, 11. januarja. (Lj. k. u.) Italijanska vrhovna vojaška oblast na Reki je izdala naredbo, ki grozi vsakemu s 5letno ječo, kdor bi poizkušal prekoračiti okupacijsko linijo, brez posebnega dovoljenja italijanskih vojaških oblasti. Za te prestopke so pristojna vojaška sodišča. Potniki, ki potujejo iz Reke, ne smejo imeti s seboj nikakega blaga. Ta naredba se izvaja zelo strogo in dosledno. Zato so tudi jugoslovanske oblasti posegle po represalijah in s svoje strani preprečile izvoz blaga iz ozemlja SHS na Reko. Nadalje so jugoslovanske oblasti ukrenile, da je potrebno za potovanje iz Reke v ozemlje SHS ali preko njega razen običajnega potnega lista, ki ga izdajajo italijanske oblasti, še posebno dovoljenje hrvatskega narodnega vjeđa na Sušaku ali kakega hrvatskega občinskega urada.

— **Socialni demokrati na Koroškem proti volilni dolžnosti.** Celovec, 10. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: V svoji včerajšnji seji je začasna narodna skupščina nadaljevala še v znamenju socialno-demokratske obstrukcije debato o zakonu za volilno obveznost. Posl. Dimmig je imel dvourni obstrukcijski govor, nakar je še govoril socialno-demokratski poslanec Luger. Medtem je prišlo do kompromisa, da bodo prestopki proti volilni obveznosti kaznovani enotno z 10 kronami mesto 500 K, kakor je bilo določeno prvotno. Nato so socialni demokrati opustili svoj odpor in je bila predloga končno sprejeta z nekaterimi popravki.

— **Ustanovitev najvišjega sodišča na Dunaju.** Dunaj, 10. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Provi-zorni narodni skupščini bo predložen zakonski načrt o ustanovitvi najvišjega sodišča, ki bo nadomestilo svoječasno avstrijsko najvišje in kasacijsko sodišče.

— **Izjava ogrskega ministrskega predsednika.** Budimpešta, 10. jan. (Lj. k. u.) Ogrski k. u. poroča: Ministrski

predsednik Karolyi je imel z zastopnikom United Press daljši govor, v katerem je med drugim izjavil: Avstrija in Nemčija sta prisilili Ogrsko k vojni. Sicer se ne more reči, da je začela Ogrska vojno proti svoji volji, toda politika Ogrske se ni nikdar vodila v Budimpešti ali na Dunaju, temveč v Berlinu. Poizkusil sem vse, da bi sklenil mir, toda zaman. Protestiral sem proti brest-litovskemu miru, toda zaman. Zahteval sem mir na podlagi medsebojnega sporazuma. Radi tega so me dolžili veleizdajstva. Naš položaj je danes nevaren, naravnost brezupen. Vojno smo popolnoma zgubili. Edino naše upanje je, da bodo na mirovni konferenci zmagała načela Wilsonova. Ko sem prevzel vladu, sem ukazal, naj odložijo naši vojaški orožje. Hotel sem s tem dokazati, da smo zoper vojno. Čehoslovaki, Rumuni in Srbi preplavljajo našo deželo, dasiravno je v pogodbi za premirje jasno določeno, da ima ostati v zasedenem ozemlju vsa uprava v rokah Madžarov. Vse vrste živil in vsi potrebni produkti, tudi premog, so v rokah narodov, ki nas tlačijo. Industrija kakor tudi uvoz vseh življenjskih potrebščin sta nemogoča. Gospodarski in politični položaj je zaradi tega brezupen, da celo neznosen. Širi se mnenje, da Wilson ne bo imel velikega vpliva na potek mirovnih pogajanj. Budimpešta je na poti k največji katastrofi, bolje rečeno k anarhiji. Ako nam ententa ne pride kmalu pomagat, ta vlada ne bo mogla dolgo vzdržati. Povedel sem madžarski narod na poti, ki ga je pokazala Wilsonova politika. Do mirovne konference ne moremo ničesar storiti, dokler nas ententa ne pripozna. Ententa trdi, da se z nepripoznano vlado ne more pogajati. Poizkušal sem vse, da bi vlado naredil zakonito in sem poizkusil vse, da bi mogel stopiti v neposredni stik z entento; toda vedno brezuspešno. Ententa nam mora pomagati, da izvedemo volitve. K nam naj pride nevtralna komisija iz Amerike.

Demisija ogrskega kabineta. Budimpešta, 11. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: Včrtni najširši ministrski svet je trajal do enajstih zvečer. Socijalistični ministri so vztrajali na svojem stališču, nakar so neščanski ministri podali demisijo, kateri so se potem pridružili tudi socialisti. Ministrski predsednik grof Karolyi je vzel ostavko na znanje in izjavil, da bo padla odločitev v jutrišnji seji ogrskega narodnega sveta.

Pogajanja za predmirje priče. Pariz, 11. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: »Matin« javlja, da se prične v nedeljo pogajanja za predmirje.

Kaj so torej Čehi obljubili brez nas? Praga, 11. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslovaški tisk. urad poroča: »Narodni Listy« nadovezujejo na številne izjave iz jugoslovanskega tabora in pišejo: S tem, da je v italijansko-jugoslovanskem konfliktu naše stališče povsem drugače, kakor pa ono prizadetih strank, s katerimi oba naša naroda vežejo odnosi zavezništva, se naša lanska politika ni izpremenila in se tudi ne bo, ker stojimo nemajno na svojih obljubah. Prepričani smo, da bo sodba pravična.

Čehi in Madžari. Budimpešta, 10. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: »Deli Hirlap« objavlja razgovor praškega poročevalca s predsednikom dr. Masarykom, ki je med drugim izjavil, da bo sporazum z Madžari lahek, ako opuste svoje nevzdržljivo stališče ograde državne ideje. Madžari na Slovaškem so večinoma madžarizirani Srbi. Požun je nemško mesto; vzlic temu imamo več pravice do njega, ker je ozadje slovaško. Potrebujemo tudi Donavo. Končna odločitev bo padla na mirovni konferenci. Začasno je Clemenceau v imenu entente določil mejo in jo je treba sprejeti do končne odločitve. Z ogrsko vlado se moremo v tem vprašanju pogajati še pred mirovnim kongresom. O ustanovitviedinjenih držav vzhodno evropskih ne more biti govora; govoriti moremo sedaj kvečjemu le o sporazumu in o gospodarskem združenju. Gledati bomo, da sklenemo gospodarski in eventualno tudi vojaški obrambno zvezo. To pa je odvisno od stališča Madžarov in Nemcev.

Posvetovanje za podaljšanje premirja. Nauen, 10. januarja. (Lj. k. u.) Maršal Foch je poslal predsedniku komisije za premirje naslednjo brzojavko: Dogovor o premirju, ki se je obnovil 12. in 13. decembra 1918, poteče 7. januarja. Podaljšanje preko tega roka do podpisa preliminarnega miru niso odobrile alirane vlade. Zaradi tega so se pooblaščenca alirancev in Nemčije, ki so sklenili dogovore od 11. novembra in 13. decembra, dogovorili, da se snidejo k novim posvetovanjem o podaljšanju premirja preko 7. januarja. Višji poveljnik alirancev predlaga nemškemu poveljniku, naj bi se to posvetovanje vršilo 14. in 15. januarja dopoldne v Trieru pod istimi pogoji kakor meseca decembra.

Preganjanje Spartakovcev in komunistov. Monach, 11. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Danes je bilo aretiranih 8 voditeljev Spartakovcev in komunistov, med njimi Mühsam, Sontheimer in Levin. Ob eni dopoldne se je zbralo pred kipom Bavarije 3 do 4000 istašev spartakovske in komunistične skupine z rdečimi zastavami. Zahtevali so oprostitev aretiranih voditeljev. Demonstrantje so šli nato pred ministrstvo za zunanje zadeve, kjer so ponovno zahtevali svoje voditelje in grozili, da drugače vderejo v palačo in odvedejo kotale ministrskega predsednika. Ko so dobili nezadovoljiv odgovor in je Eisner izjavil, da sprejme jutri dopolne odposlanstvo, so demonstrantje začeli razsajati. Ker se ni nihče prikal na oknu, so demonstrantje vdrli v palačo, nakar se je ministrski predsednik Eisler odločil, da

sprejme deputacijo, in je imel takoj z njo daljši razgovor. Končno je izjavil demonstrantom, da hoče preprečiti krvave izgrede kakor v Berlinu in da bode takoj osvobodil aretirane voditelje. Demonstrantje so bili s tem zadovoljni, nakar so se razšli in pričakovali svojih voditeljev. Zbiranje na Kolodvorskem trgu je imelo težke posledice. Ko so okoli enajstih dopoldne hoteli redarji izprazniti trg, so iz dosedaj še nepojasnjenih vzrokov pričeli padati streli. Tri ženske in dva moška, med temi en vojak, so bili ubiti in šestnajst oseb ranjenih.

Neodvisni socialisti v Nemčiji proti prelivanju krvi. Berlin, 10. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Neodvisni socialisti so danes priredili demonstracijo, ki se je udeležilo približno 100.000 oseb. Vsi so zahtevali takojšnjo ustavitev krvolitja.

Upor Spartakovcev ponehava. Berlin, 11. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Vlada je ob eni popoldne izjavila: Upor Spartakovcev ponehava. Vlade čefe imajo iniciativno krepko v rokah. Spartakovci se branijo le še slabo. Pričakovati je z gotovostjo, da se bo stvar v tej smeri razvila.

Brusilov in Krapotkin umorjena? Amsterdam, 9. januarja. (Lj. k. u.) Listi poročajo, da so usmrtili ruskega generala Brusilovega, ki je bil že dalj časa v zaporu. — Iz Basla poroča »Neue Korrespondenz«, da je bil v svoji jetniški celici umorjen tudi knez Krapotkin.

Ves imperializem proti boljševikom. Krakov, 10. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad poroča: Poljska likvidacijska komisija je dobila od Poljskega odbora v Parizu brzojavko, da je maršal Foch pozval vodjo komisije za premirje, naj povabi nemško vlado, da dovoli poljskim četam popolno prostost kretanja na cestah in železnicah, da organizirajo jez proti napredovanju boljševizma na Poljskem in Litovskem.

Protižidovski pogromi v Ukrajini. Varšava, 10. januarja. (Lj. k. u.) Poljska brzojavna agencija je dobila o položaju v Ukrajini sledečo brzojavko: Dne 2. t. m. so bili v Žitomeru in Berdichevu veliki židovski pogromi, pri katerih je bilo oškodovanih več tisoč oseb. V Berdichevu je bilo ubitih približno 700 židov. Pogromi v Berdichevu so se pričeli med razoroženjem židovske milice po Petljurovih vojakih.

Dopisi.

Savodne pri Celju. Tako sijajnega shoda, kakor je bil v nedeljo popoldan pri nas, dvorana restavracije pri »Zelenem travniku« še ni videla. Sklicala ga je organizacija kovinarjev, predsedoval je pa sohr. Potež iz Štorij. Kovinarjev in tudi drugega ljudstva iz celjske okolice, moških in žensk, je prišlo toliko, da so bili tudi stranski prostori natlačeni polni. Poročala sta sohr. Mihavec in v Celju se mučeti sohr. Kocmur, oba iz Ljubljane. Govoreč o političnem položaju, obrazložil je prvi govornik vzroke vojne, nje potek ter politične in gospodarske naloge, ki čakajo delavstvo v novi državi. Najboljše sredstvo, da pride delavsko ljudstvo do tiste veljave, ki mu gre, je čvrsta organizacija vseh zatiranih. Govornik je žel za svoja izvajanja živahno pohvalo. Sohr. Kocmur je govoril o potrebi in nalogah organizacije. Privesti slehernega delovnega človeka v vrste organiziranega proletarijata in ga izvežbati za razrednega bojnika, je prva naloga organizacije. Vsak posameznik naj postane apostol revolucionarne ideje, ki si danes osvojuje svet. Na delo pa tudi za strankino časopisje. Z »Naprejem« tudi ven, na kmete, med kmetiško ljudstvo. Sleherni delavec bodi naročnik svojega lista. Govornikova izvajanja je shod opetovano z viharim odobravanjem prerušil. Govorili so še ss. Murko, Kolar, Vale, Borštner in Štern; slednji je pozival na pristop k gospodarski organizaciji, ki se v kratkem ustanovi. Po poročilu sohr. Poteža je narastla organizacija od 20 članov v mesecu juniju 1918. na blizu 300 članov. Z viharim odobravanjem je bila sprejeta resolucija, da se od 1. februarja dalje ne bo trpelo nobenega neorganiziranega delavca več v tovarnah. Sprejetih je bilo še več drugih resolucij, ki jih objavimo pozneje. Po shodu se je vršil sestanek zaupnikov, ki je sklenil, da se ustanovi podružnica »Svobode« in povabi na ustanovni občni zbor sodružico Stebi jevo iz Ljubljane. Med tukajšnjim delavskim ženstvom in mladino se je namreč pojavilo tako živahno zanimanje za socialistične ideje, da upamo imeti v najkrajšem času več sto članic in članov. Prosimo, da se pošlje vse potrebne tiskovine na sohr. Antona Štern, Celje, Gizeljska ulica 12. Po shodu se je nabralo 65 K 16 vin. za tisk. sklad »Napreja«. Sodrugi v Celju in okolici, naprej, da bo naša organizacija prednjačila vsem organizacijam na Slovenskem!

Dnevne vesti.

Izobraževalni tečaj. Društvo »Svoboda« priredi izobraževalni tečaj za mladinsko skupino. Predavanja bodo vsako sredo od 7.—8. ure zvečer na učiteljsku na Resljevi cesti. Tečaj bo vodil sohr. dr. Lemež. Prvo predavanje je v sredo, dne 15. januarja. Priglasiti se je pri prvi uri. Pristop imajo tudi ženske.

Dramatični odsek »Svobode« vabi vse tiste, ki imajo veselje do dramatike. Sodrugi in sodružice naj se zglasijo v terek, dne 14. t. m. ob 7. v uredništvu »Napreja« ali pa v Šelenburgovi ulici šte. 6, II. nadstropje, vsak dan od 5.—7. zvečer.

»Narodni List« Narodne vlade SHS v Ljubljani. Izšli sta 34. in 35. številka.

Državna posredovalnica za delo. V minulem tednu (od 5. do 12. t. m.) je iskalo delo 275 moških in 199 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 98 moških in 33 ženskih delavskih moči. Posredovalnica ima na razpolago okroglo 200 moči za pisarne, 100 za trgovine, več natakarič, delavk za tovarne in pomočnikov za razne obrti, delo pa lahko ponudi deklam in kuharicam.

Vojno dopolnilno poveljstvo v Ljubljani razglašja: V nekaterih krajih se vpoklicanci letnikov 1895—1899 niso oizvali pravo. Dotičniki se bodo s silo pritirali v vojaško službo ter bodo kot ubežniki najstrožje kaznovani po vojnih postavah. Strogó bodo kaznovani tudi oni, ki dajejo temu ubežnikom potuho s tem, da jih imajo v službi, jih hranijo, skrivajo ali jim prigovarjajo, naj ne odrinejo v vojaško službo.

Za ureditev potnih listov v zasedeno Primorje. Ljubljanski korespondenčni urad poroča 11. januarja: Poverjenik za trgovino in obrt dr. Triller in poverjenik za javna dela in obrt ing. Remec odpotujeta v Trst, da skleneta ondí degovor o izmeni blaga, zlasti o uvozu soli iz zasedenega ozemlja v Jugoslavijo. Hkrati se ob tej priliki uredi promet v zasedenem ozemlju kakor tudi potovanje v to ozemlje in iz njega. V Ljubljani se namerava ustanoviti italijanski, v Trstu pa jugoslovanski urad za izdajanje potnih dovoljenj.

Prehrana ostane v državnih rokah. Zagreb, 11. januarja. (Lj. k. u.) Pri zadnjih konferencah glede prehrane v Belgradu se je sklenilo, da ostane za enkrat prehrana še v državni oskrbi. Proste trgovine še ni mogoče dovoliti, ker so potrebe blaga večje kot pa zaloga in je solidna trgovina nemogoča. Sistem centralne uprave živil se bo razširil tudi na Srbijo. Vsa prehranjevalna vprašanja bo reševalo skupno ministrstvo za prehrano v Belgradu.

Žigovanje bankovcev in prepoved njih uvoza. Ob enem z žigovanjem (štempljanjem) odredilo je kr. ministrstvo v Belgradu, da se uvoz avstro-ogrskih bankovcev prepove. Občinstvo se opozarja na dotični naredbi. Uradni List šte. 252 in 258. Kdor bi kršil uvozno prepoved, zakrivi tihotapstvo v zmislu dohodarstvenega kazenskega zakona in bo strogo kaznovan. Skrbljivo je tudi za najstrožjo kontrolo na meji. Ker ni izključeno, da bo inozemstvo skušalo vtihotapiti bankovce s pomočjo domačinov, naj torej vsakdo že v neposrednem lastnem interesu odklone odločno vse take ponudbe, ponudnika pa brezobzirno naznaní finančnemu deželnemu ravnateljstvu. Pomisli naj pa tudi kako zelo bi oškodovali javnost in končno posredno tudi samega sebe, ker se bo seveda izmenjalo svoječasno bankovce za dokaj slabši kurz, če se inozemstvu posreči spraviti v promet večje svote. — **Podjetja,** ki si morejo preskrbeti potrebna plačilna sredstva le potom nakazila iz inozemstva, naj se zgledajo v poverjeništvu za finance, ki je pooblaščen, dovoliti izjeme od uvozne prepovedi (točka III. naredbe šte. 252). Utemeljene prošnje se niti v teh niti v drugih podrobnih slučajih ne bodo reševale ozkosrčno. Nakazila manjših vsot iz inozemstva so itak prosta. To velja zlasti za poštne nakaznice in nakaznice poštne hranilnice do 2000 K, za višje svote je pač treba potrdila finančnega deželnega ravnateljstva (naredba Uradni List, šte. 258). **Izvoza bankovcev** in nakazil v inozemstvo se navedene naredbe sploh ne tičejo.

Kovinarji iz auto-delavnice na Ledini so izročili organizaciji kovinarjev 129 kron z željo, da se ta denar porabi izključno za mladinsko organizacijo. Odbor je veseljem vzel to na znanje, ter izreka darovalcem najtoplejšo zahvalo.

Za »Akademski dom« v Zagrebu je prispeval s tisoč kronami ljubljanski knezoškof dr. A. B. Jeglič.

100.000 brezposelnih oseb na Dunaju. Češkoslovaški tiskovni urad poroča, da je sedaj na Dunaju nad 100.000 oseb brezposelnih.

Zadnje vesti.

Zastopstvo italijanskih strokovnih organizacij pri rimski vladi.

Trst, 8. januarja. (Lj. k. u.) Zastopstvo tukajšnjih socialistov ali pravzaprav tukajšnjih strokovnih organizacij, obstoječe iz tajnika delavskih organizacij in glavnega urednika lista »Il Lavoratore« Passiglija, vodjo metalurgične strokovne organizacije Ezije Chiussijeva in učitelja Nizelaoja je odpotovala v Rim, da predloži italijanski csrednji vladi zahteve socialistov glede Trsta in Primorske, mimo drugega zahtevo, naj bi se plače in mezde plačevale z liramí ne pa s kronami, naj bi se podaljšal rok za moratorij in za odpovedi najemniških pogodb (to dvoje so medtem že odredile italijanske oblasti) socialne kakovosti. Zanimive so izjave, ki jih je zastopstvo podalo v imenu tukajšnjih socialistov v političnem oziru. Glasom poročil italijanskih listov so naglašali trije socialistični zastopniki, da ostanejo sicer zvesti zahtevi njih stranke glede samoodločbe narodov in glede plebiscita, da pa smatrajo sedaj okupacijo za srečno izvršeno dejstvo, ki pomenja osvoboditev za prebivalstvo vseh socialnih slojev Julijske Benečije. Glede sporov z Jugoslovani so izjavili socialistični zastopniki, da so tako imenovane slovanske teritorialne zahteve umetno go-

jene po slovenskem nacionalističnem elementu in da hočejo, kakor nacionalisti drugih dežel ohraniti irendentistično gonjo, da črpajo iz nje svoje politične špekulacije... Vendar mislijo delegati, da bi se utegnili ti spori rešiti tako-le: Italija naj si prisvoji čim manj Slovencev v Jugoslaviji in naj da, oziroma doseže za manjšine kar najobširnejšo avtonomijo, ki naj bi jo zajamčila zveza narodov. — Mi nadaljujemo našo politiko in odtegujemo delavski element nacionalističnim vplivom. Kolikor uvrstimo slovenskih delavcev v naše socialistične organizacije, toliko manj jih podjarni slovenski nacionalizem. Tem potom razvijemo mi pacifistično funkcijo med obema strujama in uspeh gotovo ne izostane... Naposled so izjavili zastopniki socialistov, da opravljajo italijanske oblasti v Trstu svoj posel v popolno zadoščenje prebivalstva, ki pripoznava važnost in težkoče tega delovanja.

S Koroškega bojišča.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča z dne 11. januarja ob sedmih zvečer iz uradnega vira: Včerajšnji zelo resni položaj pri Podrožici se je danes izboljšal. Srbske čete so zasedle bregove na obeh straneh predora. Štiri dni je trajal boj za predor, za vhod v slovenski Korotan. Stotnik Martinčič in njegovi vrli in hrabri častniki in vojniki so si pridobili zahvalo jugoslovanske domovine. Ves dan čarkanje z nemškimi patrolami in topniški ogenj. Izgube nobene. — Na Ljubelju, pri Velikovicu in na Štajerskem položaj neizpremenjen.

Ljubljanski korespondenčni urad poroča z dne 12. januarja ob sedmih zvečer iz uradnega vira: Dopoldne so Nemci pri Podrožici napadli naše postojanke. Bili so odbiti. Naši letalci so z bombami napadli nemške čete pri Podrožici in most pri Rožeku. Na Ljublju, na vzhodnem Koroškem in na Štajerskem položaj neizpremenjen.

Dogodki v Nemčiji.

Berlin, 11. januarja. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poroča: Poparjeni po osvojitvi poslopja tiskarne »Vorwärts« po vladnih četah so se pokazali špartakisti v Uhlsteinovem poslopiju pripravljene za pogajanja. Zahtevali so svoboden odhod, z orožjem in odstop vlade Ebert-Scheidemannove. Ko so vladne čete zahtevale, naj se udajo brezpogojno, so spoznali špartakisti, da je najbolje, neopažene pobegniti po strehah Markgrafenstrasse in Charlottenstrasse. Del teh ubežnikov so ujele vladne čete. Ko so vdrle vladne čete, niso našle nobenega špartakista več. Špartakisti v Wolffovem brzojavnem uradu so stavili enake pogoje glede predaje, naposled pa so se udali brezpogojno. Ko so oddali orožje so smeli odkorakati.

Frankobrod, 11. januarja. (Lj. k. u.) »Frankfurter Zeitung« poroča iz Düsseldorfa: Špartakistični somišljeniki so napadli meščanske demonstrante. Dospelo pa so angleške čete z oklopmi avtomobili in poskrbele za red. Düsseldorf so zasedli Angleži.

Leipzig, 11. januarja. (Lj. k. u.) Značilno za delavce, bojujoče se v Berlinu proti vladi, je, da so danes tukaj neodvisni socialisti proglasili velevstavko.

Frankobrod, 11. januarja. (Lj. k. u.) Dun. k. u. poroča iz Bremana: Danes so tukaj demonstrirali komunisti. Zahtevali so takojšnjo demisijo senata kot upravne komisije, takojšnjo imenovanje narodnega komisarja in takojšnjo odstranitev vladnih socialistov iz delavskega sveta in njihovo nadomestitev s komunisti in neodvisnimi. Zahteve so predložili akcijskemu odseku delavskega in vojaškega sveta, ki jim je ugodil. Nato so izklicali socialistično republiko brensko. Razglasili so preki sod za prestopke proti revoluciji. Za časnike so uvedli predcenzuro. Zahtevali so tudi odstop vlade Ebert-Scheidemannove.

Frankobrod, 11. januarja. (Lj. k. u.) Glasnik dun. k. u. poroča »Frankfurter Zeitung« iz Berlina: Splošni položaj je neizpremenjen. Boji trajajo z vso silo dalje. Vsak dan je več sto mrtvih in ranjenih. Špartakovci so zopet zased-

li šleski kolodvor. Vladne čete bi mogle še uspešno napadati, ako bi vlada dovolila razrušiti kolodvorske naprave. Splošno pričakovanje, da bodo vladne čete zmagale, je upravičeno po uspehih, ki so jih dosegle izza četrtka.

Berlin, 11. januarja (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Ker je bilo nemogoče zavzeti poslopje »Vorwärts« z naskokom, so vladne čete streljale naj s topovi. Cela vrsta špartakovcev je mrtvih in 300 ujetih, med njimi baje tudi Roza Luxemburška. Izbruhnil je požar, ki ga sedaj gasi požarna bramba. Čete so nato odšle pred poslopje Büxensteinovega založništva, kamor so vdrle čete. Na Wolffovem uradu so uporniki razvesili belo zastavo, dosedaj pa še niso izpraznili poslopja. Za poslopja listov traja boj dalje. Upajo, da bodo nočoj vsi listi osvobojeni.

Grofi Karolyi predsednik ogrske republike.

Budimpešta, 11. januarja. (Lj. k. u.) Čehoslov. tisk. urad poroča: Grofi Karolyi je bil danes popoldne proglašen predsednikom ogrske republike.

Podrobnosti za predmir.

Pariz, 11. januarja. (Lj. k. u.) Dun. kor. urad javlja: Kakor poroča »Figaro« se domneva, da bodo pooblaščenca najkasneje v dveh in pol mesecih izgotovili vse podrobnosti za predmir.

Otvoritev razprav za predmir.

Pariz, 12. januarja. (Lj. k. u.) »Agence Havas« poroča: Danes ob treh popoldne se bo seetal v ministrstvu za zunanje stvari glavni medzavezniški vojni svet, da se posvetuje zlasti o podaljšanju premirja. Po tem posvetovanju bodo odposlana odposlanstvom narodov vabila, da se zbere jutri, v ponedeljek, in da se udeležijo otvoritve razprav za predmir. Prva skupna seja bo najkasneje 20. januarja. Otvoritveni nagovor bo imel prejkone Clemenceau. Vprašanje zveze narodov pride najbrž že pri prvih razpravah na dnevni red. Po načelni odobritvi tega vprašanja bodo francoski delegati poverili proučevanje o praktičnem načinu njegove izvedbe medzavezniški komisiji. V splošnem se bodo vsi predlogi na konferenci zastopanih narodov morali predložiti pismenim putem, da jih enotna francoska ali ameriška tehnična komisija najprej pregleda. O poročilu te komisije bo potem razpravljala druga komisija, ki ji bodo pripadali člani vsen na konferenci zastopanih narodov. Šele o predlogih te medzavezniške komisije se bodo mogli izraziti delegati za konferenco.

Aprovizacija.

Prodajalci moke se vabijo, da se zglase v sredo, dne 15. t. m. v mestni posvetovalnici radi nakazila moke.

Premog na vijoletne izkaznice za štedilnike za II. IV. in VIII. okraj se bode oddajal po sledečem redu: Na vsak drugi odrezek vijoletne izkaznice se dobi po 50 kg premoga, ki stane 5 K 50 v in sicer v II. okraju pri Pleškotu, Hrenova ul. 12, na štv. 1 dne 14. jan. dop. na štv. 2 dne 14. jan. pop.; pri Komarju, Krakovska ulica 13., na štv. 3. dne 14. jan. dop., na štv. 4 dne 14. jan. pop., na štv. 5 dne 15. jan. dop., na štv. 6 dne 15. jan. pop., na štv. 7 dne 16. jan. dop., na štv. 8 dne 16. jan. pop., na štv. 9 dne 17. jan. dop., na štv. 10 dne 17. jan. pop., na štv. 15 dne 18. jan. dop.; v IV. okraju pri Ungerju, Kranjska stavbena družba, na štv. 1 dne 14. jan. dop. na štv. 2 dne 14. jan. pop., na štv. 3 dne 15. jan. dop., na štv. 4 dne 15. jan. pop., na štv. 5 dne 16. jan. dop., na štv. 6 dne 16. jan. pop.; pri Hribarju, Pohoričeva ulica, na štv. 7 dne 14. jan. dop., na štv. 8 dne 14. jan. pop., na štv. 9 dne 15. jan. dop., na štv. 10 dne 15. jan. pop., Po končani prodaji se mora takoj naznaniti ostanek premoga.

Umetnost in književnost.

Iz gledališke pisarne. Danes zvečer ob pol 8. oper »Onjega« za »B« abonement. — V torek, dne 14. t. m. zvečer ob pol 8. »Lehkomislna sestra« za »A« abonement. — V sredo, dne 15. t. m. ob pol 8. »Jevgenij Onjgin« za »C« abonement. — V četrtek, dne 16. t. m. popoldne ob pol 3. dijaška predstava »Lehkomislna sestra« izven abonementa. Zvečer ob pol 8. »Laterna« izven abonementa.

Izdajatelj in odgovorni urednik

Josip Peteljan.

Tisk »Učiteljske tiskarne« v Ljubljani

Dražba plemenskih molznih krav.

Druga dražba plemenskih molznih krav švicarske pasme bo v sredo dne 15. t. m. v Medvodah. Začetek dražbe ob 9. uri dopoldne.

Učiteljska tiskarna

registrovana zadruga z omejeno zavezo.

Ljubljana Franciškanska ul. 6

Tiskovine za šole, županstva in urade. Najmodernejše pisake in vabila za shode in veselice.

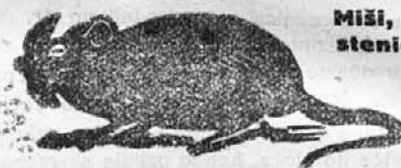
Letne zaključke

Najmodernejša uredba za tiskanje listov, knjig, brošur, itd.

Stereotipija. — Litografija

Zidarji in težak

(tudi v večjih skupinah) se sprejmejo v trajno delo pri trboveljski premogokopni družbi Trbovljah. Vpraša se pri dnevnem obratu. hrano in stanovanje je preskrbljeno.

Miši, podgane, stenice, ščurki!

Izdelovanje in razpošiljanje preizkušenega radikalno učinkujočega uničevalnega sredstva, za katero vsak dan dohajajo zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za ščurke K 5—; tinktura za stenice K 2, posebna močna tinktura K 5—; uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesom K 2— in K 4—; tinktura za človeške uši K 3; mazilo proti ušem pri živalih K 2; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura proti pasjim bolham K 150; prašek proti pernim ušem K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničev. rastlin) K 3; Pošlila no povzetju: Zavod za pokončevanje mrčesa M. Jünker, Zagreb 40, Petrinjska ulica 3, III.

Popolno belo platno

morete dobiti z uporabo našega izbornega luga prašek za platno. Velik prihranek in malo truda pri pranju. 1 zavoje 150 gr. K 1, 450 gr. K 250.

Najmanj se more naročiti 10 zavojev!

Pri naročilu 5 kg popust! — Razpošilja se po povzetju. Prodajalci dobe popust.

Zavod za izvoz M. JÜNKER, Zagreb 40. Petrinjska 3/III. Telef. 23-27.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice v Ljubljani

obrestuje hranilne vloge po čistih

Rezervni zaklad nad K 1,100.000.

3 1 0
4 0

brez odbitka rentnega davka.

— Ustanovljena l. 1881. —